

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (Κ.Ε.Θ.Ι.)

**Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΗΨΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Επιστημονική Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Ε. Ρετσίλα

Συντονίστρια Έργου: Κ.Χ. Παπατζανή

Ερευνητική Ομάδα:

Κ. Αρβανίτης

Γλ. Βλαχογιάννη

Μ. Μαντά

Ε.Κ. Ξυδοπούλου

Μ.Χ. Παπαγιαννοπούλου

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος της Γενικής Γραμματέως Ισότητας, κ. Ε. Τσουμάνη	6
Πρόλογος της Προέδρου του Δ.Σ. του Κ.Ε.Θ.Ι., κ. Μ. Καλδή	8
Πρόλογος της τ. Διευθύντριας Ερευνών, κ. Κ.Χ. Παπατζανή	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	12
Α΄ ΜΕΡΟΣ: Η ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	16
I. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	17
1. Η γυναίκα στο μινωικό πολιτισμό	19
2. Η γυναίκα στο μυκηναϊκό πολιτισμό	20
3. Η γυναίκα στην Αρχαία Σπάρτη	21
4. Η γυναίκα στην Αθήνα των κλασικών χρόνων	23
5. Η γυναίκα στην ελληνιστική περίοδο	26
6. Η γυναίκα στην Αρχαία Ρώμη	28
7. Η γυναίκα στο Βυζάντιο	30
8. Η γυναίκα στην Τουρκοκρατία και την επανάσταση του 1821	31
9. Η διεκδίκηση των πολιτικών δικαιωμάτων των Ελληνίδων	39
II. ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ	46
1. Η εννοιολόγηση του βιολογικού και κοινωνικού φύλου	46
2. Προβληματισμοί περί φύλου και πολιτικής διαδικασίας	47
III. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ, ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ: Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	55
IV. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΗΨΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	69
1. Εισαγωγικές επισημάνσεις	69
2. Νομοθετικό πλαίσιο για την ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών και ανδρών στα Κέντρα Λήψης Πολιτικών Αποφάσεων	71
3. Οι εθνικοί μηχανισμοί προώθησης της ισότητας των φύλων	76
4. Όργανα και δράσεις για τη συμμετοχή των γυναικών στις διαδικασίες και δομές λήψης πολιτικών αποφάσεων	79
V. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	85
VI. ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΗΨΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	95
1. Εισαγωγικά σχόλια και επεξηγήσεις	95
2. Παραδείγματα Καλών Πρακτικών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο	97

3. Καταληκτικές σκέψεις	119
Β' ΜΕΡΟΣ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΛΗΨΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	121
I. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	122
1. Αντικείμενο και στόχοι	122
2. Μεθοδολογία και στάδια της έρευνας στους πολίτες (γενικό κοινό)	126
2.1. Εργαλείο της έρευνας	126
2.2. Δείγμα	127
2.3. Μέθοδος της έρευνας	127
2.4. Επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων	128
3. Μεθοδολογία και στάδια της έρευνας στους/τις πολιτικούς (ειδικό κοινό)	129
3.1. Εργαλείο της έρευνας	129
3.2. Δείγμα	130
3.3. Μέθοδος της έρευνας και τεχνική συλλογής πληροφοριών	131
3.4. Επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων	131
II. ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	132
1. Γενικό κοινό (πολίτες): Ποσοτική και ποιοτική επεξεργασία δεδομένων και σχολιασμός	132
2. Ειδικό κοινό (πολιτικοί): Ποσοτική και ποιοτική επεξεργασία δεδομένων και σχολιασμός	183
2.1. Οι γυναίκες πολιτικοί	188
2.2. Οι άνδρες πολιτικοί	217
III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	227
1. Η έρευνα στους άνδρες και γυναίκες πολίτες	227
2. Η έρευνα στις γυναίκες πολιτικούς	230
IV. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	237
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	242